

AZ ÚRVACSORA

Dr. Arnold Fruchtenbaum

BIBLIATANITASOK@GMAIL.COM

Tartalomjegyzék

I. AZ ÚRVACSORA JELENTÉSE

- A. Transsubstantiatio – átlényegülés
  - 1. Ennek a hitnek az alapja
  - 2. Az átlényegülés cáfolata
- B. Konzubsztancia - együttlényegülés
- C. Lelki jelenlét
  - 1. Ennek a hitnek az alapja
  - 2. A lelki jelenlét cáfolata
- D. Emlékeztető

II. A FELHASZNÁLT ÍRÁSRÉSZEK

III. A SZERTARTÁS NEVEI

- A. Az úrvacsora
- B. Az Úr asztala
- C. A kenyér megtörése
- D. Eukarisztia
- E. Eulógia
- F. Közösség
- G. A mise

IV. A SZERTARTÁS MEGHATÁROZÁSA ÉS FELTÉTELEI

- A. Meghatározás
- B. Feltételei

V. AZ ÚRVACSORA CÉLJAI

VI. AZ ÚRVACSORA GYAKORISÁGA

VII. A SZERTARTÁS MÓDJA

- A. A körülmény
- B. Az alkotóelemek
  - 1. A kenyér
  - 2. A bor
- C. A szolgálat rendje
- D. A résztvevők

VIII. AZ ELŐFELTÉTELEK

- A. Üdvösség
- B. Vízkeresztség
- C. Önvizsgálat

IX. A MÉLTATLAN RÉSZVÉTEL VESZÉLYEI

Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljövend. I. Korinthus 11:26

Az gyülekezet két szertartása az úrvacsora és a keresztség. Az úrvacsoráról szóló tanulmányunkat kilenc részben tárgyaljuk: az úrvacsora jelentése, a rá vonatkozó írásrészek, a szertartás elnevezései, a szertartás feltételei, az úrvacsora célja, gyakorisága, módja, az előfeltételek, és az úrvacsorában való méltatlan részvétel veszélyei.

I. AZ ÚRVACSORA JELENTÉSE

Mi az úrvacsora igazi jelentése? A kereszténység világában négy fő nézet létezik az úrvacsora jelentését illetően.

A. Transsubstantiatio - átlényegülés

Az első nézet átlényegülés néven ismert, a római katolicizmus nézete. Az átlényegülés tanítása szerint a kenyér, vagy ostya, és a bor a papi megszentelés során valójában a Messiás testévé és vérévé válik. Ezért az átlényegülés miatt minden alkalommal, amikor úrvacsorát vesznek, újból felajánlják a Messiás áldozatát.

Mivel hiszik, hogy a kenyér a tényleges testté, a bor pedig a tényleges vérré válik, a kenyeret mindenkivel megosztották, de a bor – egészen mostanáig – a papság számára volt fenntartva. A bort azért nem adták a közembereknek, nehogy a Messiás valós vérét kiöntsék.

Mivel ebben hisznek, ez az elképzelés a zsidó történelem során gyakran szolgált antiszemita támadások alapjául. A zsidókat gyakran azzal vádolták, hogy belopóztak a templomokba, ellopták a már megszentelt ostyát, egy fához szegezték, s ezzel újra megfeszítették a Messiást. A papok arra használták ezt, hogy feldühítsék a tömegeket, és azok zsidó negyedeket támadjanak meg. A történelem folyamán számos zsidót öltek meg az átlényegülés tana miatt.

1. Ennek a hitnek az alapja

Az átlényegülésben való hitük alapja Jesua (Jézus) e kijelentése: „Ez az én testem; ez az én vérem.” Ezért állítják azt, hogy a kenyér és a bor Jesua valódi testévé és vérévé válik. János 6:53-56-t is használgják, ahol Jézus testének megevéséről és vérének megivásáról beszél.

2. Az átlényegülés cáfolata

A következő okok miatt nyilvánvaló, hogy ez a magyarázat nem az úrvacsora biblikus tanítása és jelentése. Először is, Jesua még meg sem halt, amikor ezeket a szavakat mondta. Amikor Lukács 22:19-20-ban kijelentette, hogy „Ez az én testem; ez az én vérem”, a jelen időt használta, mert még nem halt meg. Ezért nem is gondolhatott arra, hogy azok az összetevők a valódi teste és vére lenne.

Másodszor, a 19. versben valóban azt mondta, hogy „ez az én testem”, de a 20. versben nem azt mondta, hogy „ez az én vérem”. Azt mondta inkább, hogy „e pohár amaz új szövetség az én véremben”. Ha az átlényegülés igaz lenne, akkor ez a kijelentés teljesen értelmetlen lenne.

Harmadszor, a János 6-ban lévő rész, ahol Jézus a testének megevéséről és a vérének megivásáról beszélt, nem az úrvacsoráról szóló szövegösszefüggésben teszi. Igazság szerint Jesua meg sem említette az úrvacsorát egészen földi életének utolsó pészahjáig. A negyedik ok, amiért ez a magyarázat nem a biblikus tanítás, az, hogy az átlényegülés tagadja a Messiás áldozatának teljességét. Ez a Zsidókhoz írt levél lényege: a Messiás egyszer s mindenkorra meghalt, és semmilyen áldozatot nem kell megismételni. Ezért nem szükséges, hogy a mise során ismét feláldozzák a Messiást. Az átlényegülés tehát nem lehet az úrvacsorára vonatkozó bibliai magyarázat.

B. Konzubsztancia - együttlényegülés

A kereszténység világában létező második nézőpont az úrvacsora jelentésére vonatkozóan a konzubsztancia (consubstantiatio), azaz együttlényegülés a lutheránus úrvacsora tana. A lutheránus együttlényegülés álláspontja szerint az alkotóelemek, a kenyér és a bor nem lényegülnek át az átlényegülés tana szerint. Mégis mind a test, mind pedig a vér fizikailag jelen van az alkotóelemekben. Ezért nem „transz szubsztancia”, vagyis a lényegi elemek átváltozása, hanem „con szubsztancia”, vagyis a test és a vér valóságban az „összetevőkben” együtt van jelen, bár ezek az összetevők nem változnak el. A konzubsztancia tanítása tehát az, hogy a test és a vér fizikailag jelen vannak az alkotóelemekben.

E tanítás alapja ugyanaz, mint a római katolicizmus tana. A katolikusok által használt érveket használják a lutheránusok is a konzubsztancia tanítására; ezért a rá adott válasz és cáfolat is ugyanaz, így azt nem ismételjük meg itt.

C. Lelki jelenlét

A kereszténység világában az úrvacsora fogyasztására vonatkozó harmadik gyakori nézőpont lelki jelenlét néven ismert. Ezt az álláspontot támogatta Kálvin János is, és ez a református egyház álláspontja. Ez a szemlélet azt tanítja, hogy a test és a vér lelkileg jelen vannak az alkotórészekben, de fizikailag nem.

1. Ennek a hitnek az alapja

E tanításnak az alapja, hogy ez a rendelés valójában az egyik szentség. A szentség mindig a kegyelem eszközét közvetíti. Tehát azok, akik a lelki jelenlétet tanítják, azt állítják, hogy míg az alkotóelemek nem változnak, s a valós vér és test nincs jelen az alkotóelemekben, ám tanításuk szerint a test és a vér lelkileg jelen van az alkotóelemekben. Tehát az alap a szentség fogalma a kegyelem eszközeként; mivel szentségről van szó, rendelkeznie kell lelki jelenléttel.

2. A lelki jelenlét cáfolata

A cáfolat az, hogy az Úr szavai nem sejtetnek sem lelki jelenlétet, sem fizikai jelenlétet, legyen szó akár a transzszubsztanciáról, akár a konzubsztanciáról. Amíg az első két nézet a fizikai jelenlétet, ez a harmadik nézet a lelki jelenlétet tanítja, ám Jesua szavai nem utalnak jobban a lelki jelenlétre sem, mint a fizikaira.

D. Emlékeztető

A kereszténységben létezik egy negyedik nézet az úrvacsora jelentésével kapcsolatban, s ez a legnyilvánvalóbb és biblikus nézet, hogy emlékeztető legyen. A reformátorok között Zwingli ezt a nézetet vallotta. Ez a helyes nézet: az úrvacsora emlékeztető.

Ezt látjuk Lukács 22:19-ben. Amikor Pál apostol az úrvacsora teológiai jelentőségéről beszél, ezt a kifejezést hangsúlyozza I. Korinthus 11:24-25. Ezért a kulcsfontosságú dolog az úrvacsora jelentésében az, hogy az emlékeztető, Jézusra emlékeztet. Ezt I. Korinthus 11:26 ismét hangsúlyozza, ahol azt írta, hogy az úrvacsorán keresztül *az Úrnak halálát hirdetjük amíg eljövend*. Az Úr halálát hirdetve betöltjük a parancsolatot, hogy őrá emlékezve tegyük ezt; egyszerűen tehát emlékeztetőről van szó.

II. A FELHASZNÁLT ÍRÁSRÉSZEK

Az úrvacsorára vonatkozó második rész a felhasznált írások. Öt fő részből merítjük az úrvacsora teológiáját: Máté 26:26-29, Márk 14:22-25, Lukács 22:19-20, I. Korinthus 10:16-17, és 11:23-26.

III. A SZERTARTÁS NEVEI

Az úrvacsora tanulmányozásának harmadik részében e szertartás különböző neveire szeretnénk rámutatni. Összesen hét elnevezés létezik erre e szertartásra, ám csak az első hat biblikus.

A. Az úrvacsora

Az első elnevezés az *úrvacsora*, az I. Korinthus 11:20-ban használt név. Szó szerint a görög nyelvben így hangzik: „az Úrtól egy vacsora”. Az itt szereplő görög szó az „Úr” valójában melléknév, nem főnév, s melléknévként nincs pontos magyar megfelelője. Az egyetlen másik hely, ahol ezt a szót megtaláljuk a Jelenések 1:10, és a magyarban ennek a görög melléknévnek a legközelebbi megfelelője az „uras”. Így jelentése tehát „uras vacsora”.

Ez a sajátos elnevezés, az úrvacsora valószínűleg utalás az *agapé* lakomára, ami az úrvacsorát megelőzte. A korai gyülekezet korában először együtt vacsorázott, majd a vacsorát az úrvacsora követte, amit megkülönböztetésként neveztek az Úr vacsorájának. Természetesen a legtöbb gyülekezetben ma a kis darab kenyeret, és gyűszűnyi bort aligha nevezhetjük vacsorának.

B. Az Úr asztala

A második elnevezés az *Úr asztala* I. Korinthus 10:21-ben. Szó szerint a görögben így hangzik: „az Úrnak az asztaláról”, s mint ilyen, nem egyértelmű meghatározása az úrvacsorának.

C. A kenyér megtörése

A szertartás harmadik elnevezése a *kenyér megtörése*. Ezt Apostolok Cselekedetei 2:42-ben találjuk, ahol ezt olvassuk: *a kenyérnek megtörése*, valamint Apostolok Cselekedetei 20:7-ben, ahol ez áll: *a kenyér megszegése*.

D. Eukarisztia

A negyedik elnevezés az „eukarisztia” kifejezés. Ez a név a görög „hálaadás” szóból ered, és arra alapul, amit Jesua tett az utolsó pászka alkalmával. Máté 26:27, Márk14:23, és Lukács 22:17 és 19 kijelentik, hogy Jézus *hálát adott*, vagy pontosabban „hálákat adott”. I Korinthus 11:24 azt mondja, hogy *hálákat adván*. Így kapta a kifejezés az „eukarisztia” elnevezést, amelynek jelentése „hálát adni”, arra alapozva, amit Jesua akkor tett.

E. Eulógia

A szertartás ötödik elnevezése az *eulógia*, amelyet I. Korinthus 10:16-ban találunk, s ami azt jelenti „áldás”. A vers így szól: A *hálaadásnak pohara, amelyet megáldunk*, mivel a pászah ünnepén volt egy pohár bor, amit az „áldás poharának” neveztek.

F. Közösség

Erre a szertartásra használt hatodik szó a „közösség”, amelyet I. Korinthus 10:16-ban látunk. A görög *koinonia* szó a megfelelője, s mind a testre és a vére, a kenyérré és a pohárra is használják. Személyesen én ezt a szót kedvelem a leginkább erre a szolgálatra.

G. A mise

A hetedik elnevezés az egyetlen, amely nem rendelkezik bibliai alappal: a katolikus „mise” elnevezés. Ahogyan korábban kifejtettük, a mise elnevezés újra-áldozásra utal, és semmiféle biblikus bizonyíték nincs rá.

IV. A SZERTARTÁS MEGHATÁROZÁSA ÉS FELTÉTELEI

Az úrvacsoráról szóló tanulmány negyedik részét két részben tárgyaljuk: először is a szertartás meghatározását, majd a szertartás jellemzőit vesszük szemügyre.

A. Meghatározás

A szertartás a Messiás által előírt szertartás vagy gyakorlat, amelyet az egyház hajt végre a keresztény hit üdvözítő igazságának külső jeleként. Ahelyett, hogy a szertartásokra a kegyelem közvetítőjeként tekintenénk, helyesebb rájuk az üdvözítő igazság látható jeleként tekinteni, s ezért jobb a „szertartás” kifejezés a „szentség” kifejezésnél.

B. Feltételei

Ahhoz, hogy valamit szertartásként definiáljunk, rendszerint három feltételnek kell megfelelnie. Először is, Jézus parancsának kellett lennie. Másodszor, gyakorolták az Apostolok Cselekedeteiben. Harmadszor, teológiai jelentőségét alátámasztandó az apostoli levelekben is magyarázták.

Látjuk, hogy az úrvacsora mindhárom fenti feltételnek eleget tesz. Először is, Jézus parancsolta meg Lukács 22:19-20-ban. Másodszor, gyakorolták Apostolok Cselekedeteiben; ennek három példája Apostolok Cselekedetei 2:42,46, és 20:7. Harmadszor, teológiai jelentőségét magyarázzák az apostoli levelekben; két példa erre I. Korinthus 10:16,17 valamint 11:23-31. Így az úrvacsora rendelkezik a szertartás összes feltételével.

V. AZ ÚRVACSORA CÉLJAI

Az úrvacsora tanulmányozásának ötödik része annak négy céljával foglalkozik. Először, az úrvacsora Lukács 22:19 szerint Jézus életére és halálára való emlékeztető és emlékezés. A második cél I. Korinthus 11:26-ban szerepel, miszerint az evangélium alapvető tényeit jelenti az Úr halálának hirdetésével. A harmadik, az I. Korinthus 11:26-ban a Messiás visszatérésének várakozását serkenti, mivel az ő eljöveteleig kell gyakorolni ezt a szertartást. Negyedszer pedig I. Korinthus 10:17-ben az a célja, hogy emlékeztessen minket a többi hívővel való egységünkre.

VI. AZ ÚRVACSORA GYAKORISÁGA

Az úrvacsora tanulmányozásának hatodik részében nyilvánvalóvá válik, hogy a korai gyülekezet tagjai között az úrvacsora gyakorlásában voltak eltérések. Apostolok Cselekedetei 2:46-ban például látszólag naponta vettek úrvacsorát, ám Apostolok Cselekedetei 20:7-ben csak hetente tették ezt. Nincs kifejezett parancsolat arra vonatkozóan, hogy milyen gyakran kell ezt tenni. Nem mondják, hogy naponta, hetente, vagy sok gyülekezet gyakorlata szerint a hónap első vasárnapján kell-e venni. I. Korinthus 11:26 egyszerűen csak azt mondja, hogy *Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljövend.*

Lukács 22:19 második felében Jézus ezt mondta: *ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.* E két rész összevetése alapján a lényeg az, hogy „valamennyiszer csak teszitek ezt, Jézus emlékezetére tegyétek”. Más szóval, a gyakoriságról minden helyi gyülekezet maga dönt. Ha egy helyi gyülekezet úgy dönt, hogy heti, napi vagy havi rendszerességgel veszi az úrvacsorát, szabadon megteheti.

A Lukács 22-ben szereplő rész szövegkörnyezetében emlékeznünk kell arra, hogy Jézus a pészah ünnepével kapcsolatban tette ezt a kijelentést. Az *ezt* szó a pészahra utalt, amit évente

egyszer tartottak. Így az abszolút minimum, amikor egy gyülekezetnek gyakorolnia kellene, az úrvacsorát, az évente egyszer van. A helyi gyülekezet természetesen szabadon gyakorolhatja gyakrabban, bár olyan gyakran sem kellene tenni, hogy az már szinte jelentés nélküli szertartássá váljon. Minden gyülekezet szabadon eldöntheti, hogy milyen gyakran gyakorolja az úrvacsorát, ám a minimum az évi egy alkalom.

VII. A SZERTARTÁS MÓDJA

Az úrvacsorára vonatkozó hetedik rész az úrvacsora gyakorlatára vonatkozik. Itt négy dolgot kell megjegyeznünk: a körülmény, az alkotóelemek, a szolgálat rendje, és a résztvevők.

A. A körülmény

Először is, a helyi gyülekezet összejövetelekor kell gyakorolni az úrvacsorát. Ezt Apostolok Cselekedetei 20:7-ben, és I. Korinthus 11:18,20,55,34 versekben látjuk, amelyek az úrvacsora tekintetében beszélnek Krisztus testének összejöveteleiről. Az úrvacsorát nem megfelelő egyénileg gyakorolni, egy csoportnak kell részt vennie benne. Amikor Jesua bevezette az úrvacsorát, a zsidó pészahban résztvevő csoportban tette. Ebből adódóan az összegyűlt gyülekezetben kell gyakorolni, nem csupán néhány egyén körében, bizalmasan.

B. Az alkotóelemek

A gyakorlás módjának második pontja a két felhasznált alkotóelem, a kenyér és a bor.

1. A kenyér

Az első elem a kenyér, amelynek kovásztalan kenyérnek kell lennie. Az Írásban a kovászt szimbolikusan mindig a bűn értelmében használták. Isten még a bűn jelképét sem engedte meg a zsidó otthonban pászkakor. Ezért amikor Jézus bevezette az úrvacsorát a zsidó pászka részeként, az általa használt kenyér kifejezetten kovásztalan kenyér volt. A kovásztalan kenyér a büntelenség jelképe, és Jesua teste büntelen test volt.

2. A bor

A második elemnek vörös színű folyadéknak kell lennie. A színnek vörösnek kell lennie, mivel a vért jelképezi. Amerikában a legtöbb gyülekezetben hagyományosan szőlőlét használnak, de valódi bornak kellene lennie, mert Jézus is ezt használt pászkakor. A szőlőlét azoknak kell felajánlani, akik nem érzik annak szabadságát, hogy bort igyanak, ám a gyengébb testvéreknek nem kellene megengedni, hogy az egész gyülekezet szabályai felől döntsenek.

C. A szolgálat rendje

A harmadik, az alkotóelemek kiosztásának rendje: első a kenyér, azt követi a bor. Ezt a rendet használta Jesua is: először a kenyeret szolgáltatta fel, utána a bort. Ezért ez a szolgálat rendje.

D. A résztvevők

A negyedik, a hívőnek mindkét alkotóelemből kell venniük. Évszázadokon át a katolicizmusban csak a papok vehettek részt az úrvacsora borszertartás részében, a hívek nem. A bibliai gyakorlat szerint a hívőknek mind a kenyérből, mind a borból venniük kell.

VIII. AZ ELŐFELTÉTELEK

Az úrvacsora tanulmányozásának nyolcadik része az előfeltételekkel foglalkozik. Összesen három főbb előfeltétel van, amelyeket be kell tölteni, mielőtt az egyén részt vesz az úrvacsorában. Ezek az előfeltételek az üdvösség, a vízkeresztség (bemerítés), és az önvizsgálat.

A. Üdvösség

Az első előfeltétel az üdvösség. Az úrvacsorát soha nem szabad tudatosan hitetleneknek felkínálni. Ez kifejezetten a hívőkre korlátozódik.

B. Vízkeresztség

A második előfeltétel, amely szerint szükséges a vízkeresztség, kérdéses. A korai gyülekezet napjaiban az egyént aznap keresztelték meg, amikor hitt. Ám akkoriban az emberek tudták, hogy mit jelentett a vízkeresztség. Ma annyi zűrzavar van a keresztség felől, hogy bölcs dolog addig várni a keresztséggel, amíg az új hívőnek megtanítják, mit is jelent a keresztség. Ám a korai gyülekezetben mindenki, aki részt vett az úrvacsorából, már meg volt keresztelve, és ezért lehetséges, hogy ez is előfeltétel volt, bár ez nem egyértelmű bibliai tanítás. Ezért tehát a vízkeresztség csak lehetséges előfeltétel.

C. Önvizsgálat

A harmadik előfeltétel az önvizsgálat. Míg az első korlátozás az, hogy ez a szolgálat csak a hívőknek szól, a második korlátozás szerint az úrvacsorában azok a hívők vehetnek részt, akik önvizsgálatot tartottak. Ezt hangsúlyozza I. Korinthus 11:27-28. Mielőtt a hívő veszi a szabadságot az úrvacsora gyakorlására, meg kell vizsgálnia önmagát, és meg kell vallania az összes ismert bűnét. Fel kell tennie magának a kérdést: „Rendezett lelki életben járok?” „Felismerem és értékelem, hogy a kenyér és a bor Isten engesztelését jelképezik, amely értem történt a kereszten?” Valóban tisztelettel és istenfélelemmel kell az úrvacsorához állni. Ekkor azt is meg kell vizsgálni, hogy hol áll az egyén az Úr előtt.

Vannak olyan gyülekezetek, amelyek további korlátozásokat vezettek be, az úgynevezett „zárt úrvacsorát”, vagyis csakis gyülekezetük tagjainak szolgálják fel az úrvacsorát. A zárt úrvacsorára azonban nincs bibliai bizonyíték. Az úrvacsora nyitott kell, hogy legyen minden önvizsgálatot tartott hívő előtt.

IX. A MÉLTATLAN RÉSZVÉTEL VESZÉLYEI

A kilencedik, s egyben utolsó rész az úrvacsorával kapcsolatban az úrvacsorában való méltatlan részvétel veszélyeivel foglalkozik, amelyet I. Korinthus 11:29-31-ben találunk: *Mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét. Ezért van ti köztetek sok erőtlen és beteg, és alusznak sokan. Mert ha mi ítélnek magunkat, nem ítéltetnének el.*

Isten megfegyelmezi azokat, akik az úrvacsorát könnyedén kezelik, és nem vizsgálják meg magukat a részvétel előtt. A négy veszélye ennek a következő: először is a 29. versben a fenyegetés, vagyis a fegyelem ítélete; másodsor a 30. vers első részében a fizikai erőtlenség; harmadszor szintén a 30. vers első részében a betegség; és negyedszer a 30. vers második részében a fizikai halál.